

Každý je darom

Vieme, že tým, čo milujú Boha, všetko slúži na dobré (List Rimanom, 8,28).

Život nie je vždy jednoduchý. Prichádzajú choroby, straty či neúspechy. Svätý Pavol však pripomína, že práve tieto skúsenosti nás môžu posilniť, naučiť trpezlivosti a ukázať nám hodnoty, ktoré sme možno predtým prehliadali. Je to výzva dôverovať, že všetko, čo sa nám deje, môže byť súčasťou väčšieho, prekvapujúceho a pre nás dobrého plánu. Božia prozreteľnosť premieňa aj ťažkosti na dobro pre tých, ktorí Ho milujú a nasledujú.

September je čas nových začiatkov. Po dovolenkách a prázdninách prichádzajú nové povinnosti, očakávania aj výzvy. Akoby sa pred nami otváral nový priestor, kde sa môžeme učiť pozeráť na život inak, hlbšie a pravdivejšie. Téma, ktorá nás teraz sprevádza, znie jednoducho, ale je nesmierne náročná: každý je darom.

Čo je dar?

Po výrazom „dar“, si spravidla predstavíme niečo pekné, čo nás poteší a povzbudí. No dar môže mať mnoho podôb. Niekedy je prejavom lásky, inokedy zdrojom sily, môže nás inšpirovať, povzbudiť, dodať dôstojnosť. Ale môže byť aj jednoznačne nepotrebný, zbytočný, ba dokonca nepríjemný. Aj tak je to však stále dar; prichádza ku mne bez toho, aby som oň prosila. Je to znak, že niekto na mňa myslí, že na mne záleží. Najväčším takýmto darom je človek.

Človek ako dar

Každý človek, ktorý vstúpi do nášho života, prináša niečo nové. Môže to byť blízkosť, pochopenie, obdiv, ale aj nedorozumenie či zranenie. Nedokonalosť iných ľudí nás niekedy bolí. A predsa – práve v nej sa môže ukrývať užitočný dar: učí nás trpezlivosti, odpúšťaniu, dodáva schopnosť rásť. Aj to, čo sa zdá byť zbytočné alebo bolestivé, môže byť súčasťou našej životnej cesty k zrelosti.

KAŽDÝ JE DAROM

September: Jubilejná katechéza pre dospelých

Dar, ktorý sa skrýva v tieni utrpenia

Keď sa narodí dieťa, v očiach rodičov sa zrkadlí radosť, očakávanie a sen o budúcnosti. V tom istom okamihu však môže prísť veta, ktorá všetko zmení: „Vaše dieťa je postihnuté.“ Slová, ktoré padajú na dušu ako ťažké kamene. Sen sa roztriešti a namiesto radosti nastupuje ticho, v ktorom sa ozývajú otázky: Prečo práve ja, my? Čo sme urobili zle? Niektorí rodičia zostávajú uväznení v tomto tichu dlho. Cítia vinu, hanbu, sklamanie. Akoby ich dieťa nebolo darom, ale krížom, ktorý musia niesť.

A predsa – práve tu sa začína najhlbšia životná skúška. Lebo prijatie dieťaťa s postihnutím nie je len prijatie iného osudu, ale prijatie vlastnej úlohy, ktorú im život, ktorú im Boh, vložil do rúk. Rodina, ktorá sa naučí stáť pri svojom dieťati, sa stáva pevným prístavom uprostred rozbúreného mora. Dieťa totiž jasne cíti, či je prijaté. A jeho život kvitne iba tam, kde zakorení v láske a bezpečí. Možno práve tu sa skrýva skutočná hodnota utrpenia: že nás učí stáť pevnejšie, milovať úprimnejšie a byť si navzájom oporou.

Na začiatku je to ťažké prežívať i zdieľať. Bolestivý okamih sa zdá nezmyselný, ba až krutý. Ale s odstupom rokov mnohí rodičia vyznávajú, že ich dieťa bolo tým najväčším darom.

Zažila som vzácnu chvíľu, v ktorej matka takéhoto dieťaťa povedala na stretnutí rodičov: Naše dieťa nás zachránilo pred rozvodom. Už sme boli na konci, ale keď prišlo na svet, museli sme sa naučiť stáť spolu. A odvtedy spolu stojíme pevnejšie než kedykoľvek predtým. Iná rodina svedčila: Boli sme rozhádaní, rozdelení, každý na inom fronte. Až naše dieťa nás spojilo. Vyliečilo naše staré rany a naučilo nás byť rodinou.

Takéto svedectvá ukazujú, že utrpenie nemusí byť trhlinou, ktorá rodinu rozdelí. Môže sa naopak stať mostom, ktorý spojí oddelené a vzdalujúce sa od seba brehy. Dieťa s postihnutím takto nie je bremenom, ale akýmsi tajomným poslom a sprostredkovateľom darov, ktoré presahujú naše chápanie. Prináša so sebou silu, pokoj a jednotu, aké by sme možno inak nikdy neobjavili.

Je pravda, že niekedy sa rodičia boja, že takéto dieťa ich vzťah ohrozí alebo zničí. Ale skúsenosť mnohých hovorí inak. Keď sa ho rodičia rozhodnú prijať, keď sa vnútorne otvoria, dieťa sa stáva zdrojom energie, ktorá ich premieňa. A zrazu zisťujú, že práve cez vlastnú slabosť sa do ich života vlieva nová sila. Možno teda platí, že v tieni utrpenia sa skrýva najväčší dar. Dieťa, ktoré svet označí ako postihnuté, môže byť tým, ktoré rodine prinesie nepostihnuteľnú hodnotu, schopnosť milovať, odpúšťať a stáť pevne v búrkach života. A to je dar, ktorý presahuje čas, preklenuje bezvýchodiskové situácie a je nad ľudským chápaním.

KAŽDÝ JE DAROM

September: Jubilejná katechéza pre dospelých

Keď dar nie je ľahký

Najväčšou skúškou je prijať dar, ktorý je ťažký. Do rodiny vstupuje nová realita, ktorá preveruje silu vzťahov. Niektoré rodiny túto ťarchu neunesú a ich vzťah sa rozpadne. Iní práve vďaka takémuto dieťaťu nájdu nový zmysel života. Mnohí rodičia svedčia o tom, že práve ich postihnuté dieťa sa stalo zdrojom jednoty, naučilo ich milovať bez podmienok a posilnilo ich rodinu. Aj keď je to práve ten ťažký dar, môže sa ukázať ako dar, ktorý otvára srdce a premieňa celú rodinu.

Cesta prijatia

Prijatie takéhoto daru je proces. Rodičia postupne prechádzajú fázami tohto prijatia. Zažijú šok a odmietanie reality, popretie skutočnosti, ktoré intuitívne chráni ich psychickú rovnováhu, smútok a úzkosť, spojené s hľadaním vinníka, ale potom nadobudnú rovnováhu, keď sa začínajú učiť s tým žiť a spolupracovať a napokon sa podujmú na životnú reorganizáciu, hľadanie nových ciest do budúcnosti. To, čo sa zdalo byť nezvládnuteľnou ťarchou, sa tak môže stať silou a požehnaním.

Moja skúsenosť

Túto pravdu som spoznala aj vo vlastnom živote. V mladosti som stretla osobu so zdravotným postihnutím: mladú ženu pripútanú od narodenia na vozíček. Na prvý pohľad by sa mohlo zdať, že jej možnosti sú celkom minimálne. Nemohla naplno rozvinúť svoj talent, nemohla študovať či pracovať tak, ako by si želala. A predsa mala dar, ktorý presahoval všetko ostatné: vedela chápať ľudské srdce. Každý rozhovor s ňou bol pre mňa darom. Vnímala ľudí inak, bez predsudkov a sebecka. Aj keď sama zažívala bolesť a sklamanie, nezanechali v nej hnev. Dokázala zo zranení urobiť zdroj pokoja. Dodnes, keď stojím pred ťažkými otázkami, chcem sa rozprávať práve s ňou. Nie preto, že by mala naporúdzi hotové riešenia, ale preto, že jej pohľad dokáže vidieť čisto tam, kde ja vidím chaos. Pre svoj fyzický stav nie je vystavená nánosom negatívnych hodnotení, vzťahových problémov a intríg; má v sebe viac miesta pre pokojné videnie reality oslobodenej od presadzovania seba samej. Pre mňa je dôkazom, že dar nemusí byť na prvý pohľad podľa našich kritérií dokonalým na to, aby bol dobrým darom.

KAŽDÝ JE DAROM

September: Jubilejná katechéza pre dospelých

Dar ako prejav lásky

Ak by sme ako dar prijali len veci jednoznačne príjemné a krásne, možno by sme mnohé inak vnímané dary odmietli. No tým by sme sa mohli pripraviť o vlastný rast a hĺbku. Ťažké životné situácie, bolestné skúsenosti či nepríjemní ľudia v našom okolí – to všetko môže byť darom, ktorý nás vedie k zrelosti. Dar nie je odmena. Je to znak, že na nás záleží, že sme milovaní. Učí nás, že zmyslom života nie je dokonalosť, ale láska.

Záverom s Písmom a modlitbou

Áno, každý človek je darom. Aj ten, kto nás možno zraní, aj ten, kto nás obmedzí, aj ten, kto nám pripomenie naše vlastné slabosti. Ak sa naučíme na ľudí a situácie pozeráť ako na dar, zmení sa celý náš život. Nebudeme ho vnímať ako sériu náhod, problémov a snahy o ich riešenia, ale ako príbeh lásky, ktorá stojí za všetkým. Môžu o tom svedčiť aj rodiny s dieťaťom s postihnutím, ktoré ho dokázali s láskou prijať a potom pochopili čo sa vlastne stalo: „Kto prijme jedno takéto dieťa v mojom mene, mňa prijíma.“ (Mt 18,5).

Bože, nauč nás pochopiť dary, ktorým rozumieme i nerozumieme. Ďakujeme ti za ne. Prosíme o múdrosť a silu, ktorá nás urobí schopnými prijímať s dôverou všetko čo si pre nás pripravil.